

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I.TÉTEL

(30 punct)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi forrásokat:

A. „A Szovjetunió nyomasztó jelenléte egy többletterhelést jelentett Románia (România) gazdasága számára. A háborús kártérítések kifizetése, mint az élelmiszerek és a különböző nyersanyagok, a hadizsákmány, elsősorban ipari felszerelés, valamint a területén lévő szovjet hadsereg számára különböző javak biztosításának kötelezettsége kimerítette az országot a saját gazdaságának helyreállítása végett oly szükséges erőforrásoktól.

1947 első felében a Kommunista Párt (Partidul Comunist) a gazdaság összes ágazatának ellenőrzésének növelése érdekében tevékenykedett. A tervezés és a központosított vezetés mindennapossá vált, valamint az összes intézkedés, melyeket hoztak az ipar államosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának előkészítő lépései voltak. Április 5-én az új Ipari és Kereskedelmi Minisztérium, mely több más állami ügynökség feladatait látta el, széles hatáskört vállalt a mezőgazdasági és ipari javak begyűjtésében és szétosztásában, az ipar számára szükséges nyersanyagok biztosításában [...] és a hitelek ellenőrzésében. A román gazdaság szovjet mintára történő átalakítása együtt járt a szovjet tömbbe történő beilleszkedésével”. (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, S.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „A '60-as évek végén az egyre nagyobb mennyiségben megtalálható fogyasztói javak reménnyel töltötték el a románokat egy mind fényesebb gazdasági jövőt illetően, viszont a '70-es és '80-as években, amikor a megszorítások mindennapossá váltak, ezek a remények szerte foszlottak. Ceaușescu Sztálin (Stalin) iránti imádata fényében nem meglepő, hogy a gazdaságpolitikát az iparosítás iránti rögeszme és a magánjavak bármely formájával szembeni teljes ellenállás jellemezte. Nem meglepő, hogy Ceaușescu-t nagyon zavarta az a tény, hogy a keleti tömb gazdasági megreformálásának kezdeményezője, 1985-ben, a Szovjetunió új vezetője, Mihail Gorbaciov lett, ezért 1985 novemberében a Kommunista Párt Központi Bizottságának (Comitetul Central al Partidului Comunist) gyűlésén hangot adott a változás iránti ellenszenvének. [...] Ceaușescu folyamatosan beavatkozott a gazdasági kérdésekbe és [...] folytatta a vállalatoknál tett «munkalátogatásokat», ahol «értékes utasításokat» adott. Így, ezeket az utasításokat, amennyiben lehetséges volt, gyakorlatba is ültették, viszont ez folyamatos változtatásokhoz vezetett a gazdaságpolitika és a gazdasági gyakorlat terén, melyek összezavarták a vállalatok vezetőit és munkásait, mely a várt hatás ellenkezőjét váltotta ki [...]. Románia Nyugat-Európa felé fordult, ahonnan kölcsönöket vett fel, viszont ezek exportból történő visszafizetését túlságosan is optimista előrejelzések alapján állapították meg, mivel ezek gyenge minőségűek voltak”.

(D. Deletant, *România sub regimul comunist*)

A források alapján válaszoljatok az alábbi követelményekre:

1. Nevezzétek meg a **B** szövegben említett politikai vezetőt. **2 pont**
2. Pontosítsatok, az **A** szövegből egy információt a háborús kártérítésekre vonatkozóan. **2 pont**
3. Említsetek meg egy politikai alakulatot és egy történelmi térséget, melyekre mind az **A**, mind a **B** forrás is utal. **6 pont**
4. Írjátok a vizsgalapra annak a forrásnak megfelelő betűt, amely szerint a gazdasági intézkedések a mezőgazdaságra is vonatkoztak. **3 pont**
5. Írjátok a vizsgalapra a **B** forrásból kiemelt két olyan információt, amelyek között ok-okozati összefüggés van, pontosítva mindkét információ szerepét (*ok*, illetve *okozat*). **7 pont**
6. Mutassatok be a román állam által véghezvitt két belpolitikai intézkedést a totalitarizmus időszakából, másokat, mint amire a fenti források utalnak. **6 pont**
7. Említsétek meg a XX. századi romániai demokrácia egy jellemzőjét. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 punct)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi forrást:

„1877. április 4/16-án aláírták a Bukaresti egyezményt (Convenția de la București), mely szerint az orosz csapatok átvonulhattak Románia (România) területén, cserében Oroszország vállalta, hogy «fenntartja és betartja a román állam politikai jogait [...], valamint megvédi Románia területi egységét».

Április 12/24-én kezdetét vette az orosz-török háború és a török tűzérés a Duna-menti román településeket vette célba. [...] Elkezdődött a függetlenségi háború. [...] A románok részvétele – melyet először [...] a cár visszautasított – nélkülözhetetlenné vált az orosz csapatok számára. [...] Augusztus 16/28-án került sor [...] I. Károly (Carol I) találkozására II. Sándor cárral és Miklós főherceggel. [...] A megbeszélést követően [...] Miklós főherceg, II. Sándor cár nevében, felajánlotta az uralkodónak a Plevna-nál állomásozó orosz csapatok vezetését. [...] A 38.000 román katona plevnai fronton való jelenléte gyökeresen megváltoztatta az erőviszonyokat a törökök kárára. Augusztus 30-án megkezdődött Plevna harmadik ostroma, mely során a román katonáknak, súlyos áldozatok árán, sikerült elfoglalni a Grivița I-es erődítményt. [...] Nehéz csaták és egy hosszas ostrom után, 1877. november 28/december 10-én, amikor a vár főparancsnoka, Osman Paşa megadta magát, a román-orosz csapatoknak sikerült elfoglalni Plevnát. A román katonák dicsőséget szereztek maguknak nemcsak Plevnánál, hanem Rahovanál, Smârdannál és Vidinnél is, megpecsételve [...] Románia függetlenségét. [...] A vereséget követően, a Török Birodalom fegyverszünetet kért. [...]

Az 1878. július 1/13-ai egyezmény elismerte Románia függetlenségét, valamint Dobruzsza (Dobrogea) egyesülését az anyaországgal. Másfelől, Romániát kötelezték, hogy «visszaszolgáltassa [...] az orosz cárnak» a három Dél-Besszarábia-i (Basarabia) megyét.

1878. szeptember 9/21-én a Minisztertanács (Consiliul de Miniștri) elhatározta, hogy I. Károly uralkodó «a királyi felség» címet viselje. Ezáltal [...] Románia nemzetközi szintén való megjelenítését célozták meg, mint független és önálló állam, mely végleg szakított a Török Birodalommal szembeni alárendeltségével [...]”.

(I. Scurtu, *Monarhia în România*)

A forrás alapján válaszoljatok az alábbi követelményekre:

1. Nevezetek meg, az adott forrás alapján, egy csatát. **2 pont**
2. Pontosítsátok a századot, amelyre az adott forrás vonatkozik. **2 pont**
3. Nevezetek meg, az adott forrás alapján, a román uralkodót és a királyi felség cím felvételének célját. **6 pont**
4. Említsetek meg, az adott forrás alapján, két, a Bukaresti egyezményre vonatkozó információt. **6 pont**
5. Alkossatok, az adott forrásból kiindulva, egy véleményt a román katonákra vonatkozóan és támasszátok alá a fenti forrásból vett két információval. **10 pont**
6. ÉrveljeteK egy megfelelő történelmi ténnyel azon kijelentés mellett, amely szerint a modern román állam a forrásban bemutatott események előtti időszakban szilárdult meg. (Pontozzák a megfelelő történelmi tény bemutatását, valamint az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használatát.) **4 pont**

III. TÉTEL

(30 punct)

Írjatok egy megközelítőleg két oldalas esszét a román katonai és diplomáciai tevékenységekről a középkorban és az újkor kezdetén figyelembe véve a következőket:

- pontosítsatok egy központi intézményt a román térségből a középkorban;
- említsetek meg két katonai eseményt, melyben a románok is részt vettek a XIV. század második és a XV. század első felében, és két hasonlóságot ezek között;
- mutassatok be egy katonai eseményt a román térségből, mely a XV. század második felében zajlott;
- fogalmazzatok meg egy véleményt a román diplomáciával kapcsolatosan a középkor végén és az újkor kezdetén és támasszátok ezt alá egy történelmi érvel.
- **Figyelem!** Pontozódik a **megfelelő történelmi nyelvezet** használata, az esszé **felépítése**, az **ok-okozati összefüggések** kiemelése, a **történelmi érv** kidolgozása (megfelelő történelmi tény bemutatása, az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használata), a történelmi események megfelelő **időrendi/logikai sorrendjének**, valamint a **terjedelmi követelményeknek** a betartása is.